

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

21 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

Iurie Diaconu

judecători

Liliana Catan, Ion Guzun, Victor Burduh și Nicolae Craiu

a judecat, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Pasat Liliana și avocatul Gherman Diomid, în numele părții vătămate Panas Natalia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 noiembrie 2019 în cauza penală privindu-l pe

Focșa Constantin XXXXX, născut la
XXXXX, domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 07.06.2016 – 02.08.2018.

Instanța de apel: 04.09.2018 – 14.11.2018 și 16.07.2019 – 15.01.2020.

Instanța de recurs: 19.05.2020 – 22.07.2020.

Asupra recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Pasat Liliana și avocatul Gherman Diomid, în numele părții vătămate Panas Natalia, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul central, din 02 august 2018 Focșa Constantin a fost liberat de răspundere penală pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 352 alin. (1) Cod penal pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, cu încetarea procesului penal.

A fost admisă parțial acțiunea civilă, dispunându-se încasarea din contul lui Focșa Constantin în beneficiul Nataliei Panas cu titlu de:

- prejudiciu material sumele de 32430 (treizeci și două mii patru sute treizeci) lei, de 4330 (patru mii trei sute treizeci) euro și de 150 (una sută cincizeci) dolari SUA, conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei din data executării hotărârii;

- prejudiciu moral suma de 5000 (cinci mii) lei,
- cheltuieli de asistență juridică suma de 2100 (două mii una sută) lei.

S-a dispus lăsarea în dispoziția Nataliei Panas a corpurilor delictive: un frigider de model „Atlant”, un aspirator de model „Samsung”, un pled de culoare cafenie cu inscripția „Blanked”, 13 casete video, două complete identice de linguri și furculițe, două complete de pahare, patru complete de ștergere de baie, o cuvertură de culoare cafenie, o icoană în ulei cu chipul „Maicii Domnului”, un pled de dimensiuni mici împachetat cu inscripția „Confort”, o plapumă de culoare albastră de lână, un pled de culoare cafenie, 3 complete de albituri foste în folosință, un pled de dimensiuni mari de culoare bordo fost în folosință, o mașină de spălat de model „Samsung”, un complet de albituri fost în folosință simple, un costum pentru femei de culoare neagră, un complet de două ștergere, o rochie pentru femei, o broboadă de culoare neagră cu flori, două pulovere pentru femei, un aparat de fotografiat de model „Skina”, un platou oval cu motiv de culoare roșie, o valiză de culoare cafenie bordo în set linguri și furculițe cu inscripția pe valiză „Pradel Excellence Qualite Inoxidable 100 %”, o mașină de copt pâine de model „Alice”, 51 sticle de coniac „Kvint”, un frigider pentru automobil de model „Sun”, un aparat de ambalat alimentele de model „Food Saver”, un set de linguri, furculițe, cuțite de model „Designe”, o tigaie de model „Bialleti”, o cratiță „Bialleti”, o mașină de feliat mezeluri, o mașină de uscat hainele de model „Mister sun”, actele de proveniență pașaportul tehnic, contractele de vânzare-cumpărare a gospodăriei Panas Eduard, situată în XXXXX, actele de proveniență pașaportul tehnic, contractele de vânzare-cumpărare a gospodăriei pe numele Nataliei Panas.

2. Prima instanță a constatat că Focșa Constantin, în perioada cuprinsă între anul 2010 și luna februarie 2016, intenționat, exercitând în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite un drept de proprietate presupus asupra mai multor bunuri, depozitate în casa amplasată în XXXXX, ce aparține cu drept de proprietate fostei sale concubine Panas Natalia, samavolnic, fără promisiunea proprietarei, în executarea aceleiași intenții infracționale unice, a intrat de mai multe ori în locuința ultimei, de unde ilegal a ridicat următoarele bunuri, care îi aparțin părții vătămate și anume: un frigider de model „Atlant” la preț de 10 000 lei, o mașină de spălat de model „Samsung” la preț de 6 000 lei, o mașină de copt pâine de model „Alice” la

preț de 70 euro, o mașină de feliat mezelurile la preț de 390 euro, o mașină de ambalat produse alimentare la preț de 150 euro, o mașină de uscat rufe la preț de 130 euro, o mașină electrică de râșnit cafeaua de model „Moulinex” la preț de 35 euro, o mașină electrică de tocat carnea, la preț de 50 euro, o mașină electrică de cusut la preț de 500 euro, un aspirator de model „Samsung” la preț de 1200 lei, un fier de călcat la preț de 170 euro, o masă de călcat rufe la preț de 400 lei, un suport pentru uscat rufe la preț de 300 lei, o rolă electrică la preț de 350 euro, un cuptor cu microunde la preț de 120 euro, un blender (mixer) de model „Moulinex” la preț de 30 euro, un mixer de model „Moulinex” la preț de 50 euro, patru seturi de albituri de iarnă de diferite culori (bej, albe) la preț de 100 euro fiecare, în total 400 euro, patru seturi de albituri de vară de diferite culori (bej, albe) la preț de 100 euro fiecare, în total 400 euro, un set de șase cratițe din inox, la preț de 380 euro, 50 farfurii de diferite dimensiuni, la preț de 60 lei fiecare, în total 3600 lei, un set de patru tigăi, la preț de 165 euro, 24 platouri de bucătărie la preț de 90 lei fiecare, în total 2160 lei, trei vase din cristal de diferite dimensiuni, la prețul de 30,60 și 90 euro fiecare, în total 180 euro, trei vase din cristal la prețul de 200 lei fiecare, în total 600 lei, două seturi de pahare de dimensiuni mici, a câte șase bucăți în set, la preț de 300 lei fiecare, în total 600 lei, două seturi de pahare de dimensiuni mari a câte șase bucăți în set, la preț de 300 lei fiecare, în total 600 lei, un set de linguri, furculițe și cuțite la preț de 170 euro, un set de linguri, furculițe și cuțite la preț de 40 euro, două seturi de cuțite de servit în număr de 12 bucăți în set, la preț de 15 euro fiecare, în total 30 euro, un set de cuțite de bucătărie de masă, la preț de 800 lei, un set de linguri din inox, în număr de 12 bucăți la preț de 24 euro, un set de 12 furculițe din inox, la preț de 24 euro, un set de 12 furculițe de desert din inox, la preț de 12 euro, un set de linguri de desert din inox, în număr de 12 bucăți la preț de 12 euro, un set de 12 linguri de ceai confecționate din inox, la preț de 12 euro, un set de 12 linguri pentru cafea, confecționate din inox, la preț de 10 euro, un set de 12 cuțite confecționate din inox, la preț de 24 euro, un set de 4 boluri din sticlă, transparente, la preț de 130 euro, un set de recipiente de păstrat alimentele în număr de 80 bucăți, la preț de 40 euro, două casetofone auto la preț de 50 euro fiecare, în total 100 euro, 5 pleduri de diferite culori, la preț de 800 lei fiecare, în total 4 000 lei, 3 cuverturi de diferite mărimi și culori la preț de 50 euro pentru o bucată, la preț total de 150 euro, 2 seturi de plapome cu 2 perne în set, la preț de 800 lei fiecare set, în

total 1600 lei, 140 sticle de coniac „Kvint” la preț de 100 lei sticla, la preta total de 14000 lei, un lanț din aur cu cruciuliță la preț de 2800 lei, o brățară confecționată din platină cu aur la preț de 480 euro, un inel din aur cu perlă și diamante la preț de 450 euro, un dormitor, o pompă de apă la preț de 3800 lei, 13 casete video la preț de 50 lei fiecare, în total 650 lei, două seturi identice de linguri și furculițe la preț de 100 lei fiecare, în total 200 lei, o cuvertură la preț de 100 euro, o icoană în ulei cu chipul „Maicii Domnului” la preț de 1500 lei, un pled de dimensiuni mici cu inscripția „Comfort” la preț de 100 lei, o plapumă de culoare albastră de lână la preț de 600 lei, un complet de albituri foste în folosința la preț de 200 lei, un costum pentru femei de culoare neagră la preț de 150 dolari, un complet de două ștergare la preț de 60 lei, o rochie pentru femei la preț de 300 lei, o broboadă de culoare neagră cu flori la preț de 50 lei, două pulovere pentru femei la prețul de 30 și 50 euro, în total 80 euro, un aparat de fotografiat de model „Skina” la preț de 300 lei, un frigider pentru automobil de model „Sun” la preț de 50 euro.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 352 alin. (1) Cod penal – *samavolnicia, adică exercitarea unui drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, dacă s-au cauzat daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.*

2.1. Prima instanță a reținut concluzia de recalificare a acțiunilor inculpatului, făcând referire la prevederile art. 10 Cod penal și la modificările survenite în dispoziția art. 126 Cod penal, apreciind că suma prejudiciului cauzat prin infracțiune nu constituie daune în proporții deosebit de mari.

Argumentele susținute în apărare au fost respinse deoarece au fost infirmate de probele administrate.

Motive de a nu crede celor declarate de partea vătămată și martorii Vovc Andriana și Focșa Cristina nu s-au constatat, ele fiind făcute sub jurământ și avertizare de răspundere penală conform art. 312-313 Cod penal.

Temeiuri de neadmitere a datelor conținute în procesele-verbale ale acțiunilor procesuale, de asemenea nu au fost stabilite.

Acțiunea civilă a fost apreciată ca fiind întemeiată, dispunându-se admitere acesteia, iar soarta corpurilor delictive a fost soluționată în conformitate cu prevederile procesual-penale.

3. Împotriva sentinței apel au declarat avocatul Boris Onică și inculpatul Focșa Constantin.

Potrivit cererilor de apel s-a solicitat casarea totală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Focșa Constantin să fie achitat pe motiv că lipsește fapta infracțiunii și corpurile delictive să fie restituite în posesia ultimului pentru a fi partajate ulterior în cadrul unei proceduri civile.

În susținerea temeiniciei apelurilor s-a argumentat că:

- raportul litigios dintre inculpat și partea vătămată este de natură civilă, deoarece ei au conviețuit împreună într-o familie până în anul 2010, iar în această perioadă au acumulat mai multe bunuri materiale;

- bunurile litigioase au fost procurate în timpul conviețuirii, aparținând în devălmășie, iar valoarea acestora în mărimea indicată de partea vătămată nu a fost dovedită prin nici un înscris;

- nevinovăția se dovedește prin declarațiile martorilor care au declarat că nu a văzut nici o dată pe inculpat să ducă bunuri din casa comună;

- la urmărirea penală nu a fost dovedit că ușile casei comune ar fi fost deteriorate, astfel cum ar fi pătruns inculpatul în casa comună pentru a transporta bunurile din casa comună în casa sa, fără a deteriora ușile sau lacătul, dat fiind faptul că doar partea vătămată avea cheile de la casă;

- cercetarea circumstanțelor n-a fost completă și obiectivă, dar tendențioasă;

- declarațiile părții vătămate și a martorilor acuzării sunt contradictorii și nu sunt credibile. Mai mult, partea vătămată și martorul Focșa Cristina urmăresc scopul de a se răzbuna;

- partea vătămată a venit acasă și a schimbat lacătul de la ușa de intrare în casa pe care o are în proprietate, astfel de facto i-a interzis lui Focșa Constantin accesul în acea casă;

- nu s-a dat apreciere declarațiilor martorului Ciucium Valentin, or aceste declarații sunt esențiale speței, prin prisma faptului că la locul presupusei fapte nu au existat semne de spargere;

- în perioada 2010-2016 partea vătămată venea acasă cel puțin de 2 ori pe an, iar fiica părții vătămate vizita casa, având chei de la casă, excluzându-se versiunea că nu s-a observat lipsa bunurilor;

- martorii Brumă Liuba și Diaceoc Zinaida au declarat că fiind vecini cu Focșa Constantin, deseori au fost în ospetie, însă nu au văzut să aibă în casă bunuri depozitate în odăi;

- nu s-a invocat faptul că inculpatul ar fi pretins sau a avut intenția să-și revendice dreptul asupra bunurilor care s-ar fi aflat în posesia părții vătămate;

- în sentință și rechizitoriu nu s-a argumentat faptul exercitării de inculpat, în mod arbitrar, a unui drept al său.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 noiembrie 2018 au fost respinse ca nefondate apelurile și menținută sentința.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, deși inculpatul neagă comiterea samavolniciei, vinovăția lui și-a găsit deplină confirmare prin probele administrate pe dosar, ce au servit obiect de cercetare judecătorească.

Partea acuzării a prezentat probe incontestabile în confirmarea vinovăției, fiind corectă concluzia instanței de fond privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat și semnele componenței de infracțiune în baza art. 352 Cod penal.

Instanța de apel a concretizat și că instanța de fond corect a considerat necesar de a calcula cuantumul prejudiciului material reieșind din cel mediu lunar pe economie, prognozat prin Hotărârea Guvernului, însă greșit l-a calculat în baza HG nr. 54 din 17.01.2018 în mărime de 6 150 lei, pe când urma să-l calculeze în baza HG nr. 879 din 6 23.12.2015, referindu-se la cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2016, când au fost depistate acțiunile infracționale și la care se referă acuzarea, acesta fiind de 5 050 lei, ce înmulțit la 40 formează 202 000 lei, pe când dauna cauzată prin infracțiune constituie 56 420 lei; 5 580 euro, echivalent a 123 324 lei și 150 dolari SUA, echivalent a 3 076 lei, la suma totală de 182 820 lei, ce conform modificărilor operate în lege menționate mai sus, nu mai constituie proporții deosebit de mari, respectiva concretizare nefiind temei pentru reîncadrarea acțiunilor sau casarea sentinței.

Totodată, corect s-a dispus liberarea de răspundere penală din motivul expirării termenului de prescripție pentru atragerea la răspundere penală pentru comiterea cu intenție a unei infracțiuni din categoria celor ușoare, precum este componenta art. 352 alin. (1) Cod penal, referindu-se la faptele din perioada anilor 2010–2016, la caz corect fiind aplicabile prevederile art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal precum și dispozițiile art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală.

5. Criticând hotărârea pentru netemeinicie, recurs ordinar a declarat avocatul Maria Corolevschi, în numele inculpatului, solicitând casarea totală a decizie cu adoptarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat deoarece au fost interpretate eronat circumstanțele de fapt și prevederile legislației penale și procesual-penale, vinovăția inculpatului negăsindu-și confirmare. Mai mult instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate de apelanți, hotărârea necorespunzând cerințelor CoEDO.

În drept, recursul a fost întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit a Curții Supreme de Justiție din 11.06.2019 s-a admis recursul ordinar declarat de către avocatul Corolevschi Maria în numele inculpatului, s-a casat decizia Curții de Apel Bălți din 14.11.2018, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată, fiindcă judecarea cauzei în ordine de apel nu a avut loc sub toate aspectele și nu s-a dat răspuns la motivele esențiale invocate de apelanți.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 noiembrie 2019 au fost admise apelurile, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Focșa Constantin a fost achitat de învinuirea adusă în baza art. 352 alin. (3) lit. d) Cod penal pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

În partea descriptivă a hotărârii s-a motivat că:

✓ Focșa Constantin se învinuiește de faptul că el, în perioada cuprinsă între anul 2010 și luna februarie 2016, intenționat, exercitând în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite un drept de proprietate presupus asupra mai multor bunuri, depozitate în casa amplasată în XXXXX, ce aparține cu drept de proprietate fostei sale concubine Panas Natalia, samavolnic, fără promisiunea proprietarei, în

executarea aceleiași intenții infracționale unice, a intrat de mai multe ori în locuința ultimei, de unde ilegal a ridicat următoarele bunuri, care î-i aparțin părții vătămate și anume: un frigider de model „Atlant” la preț de 10 000 lei, o mașină de spălat de model „Samsung” la preț de 6 000 lei, o mașină de copt pâine de model „Alice” la preț de 70 euro, o mașină de feliat mezelurile la preț de 390 euro, o mașină de ambalat produse alimentare la preț de 150 euro, o mașină de uscat rufe la preț de 130 euro, o mașină electrică de râșnit cafeaua de model „Moulinex” la preț de 35 euro, o mașină electrică de tocat carnea, la preț de 50 euro, o mașină electrică de cusut la preț de 500 euro, un aspirator de model „Samsung” la preț de 1200 lei, un fier de călcat la preț de 170 euro, o masă de călcat rufe la preț de 400 lei, un suport pentru uscat rufe la preț de 300 lei, o rolă electrică la preț de 350 euro, un cuptor cu microunde la preț de 120 euro, un blender (mixer) de model „Moulinex” la preț de 30 euro, un mixer de model „Moulinex” la preț de 50 euro, patru seturi de albituri de iarnă de diferite culori (bej, albe) la preț de 100 euro fiecare, în total 400 euro, patru seturi de albituri de vară de diferite culori (bej, albe) la preț de 100 euro fiecare, în total 400 euro, un set de șase cratițe din inox, la preț de 380 euro, 50 farfurii de diferite dimensiuni, la preț de 60 lei fiecare, în total 3600 lei, un set de patru tigăi, la preț de 165 euro, 24 platouri de bucătărie la preț de 90 lei fiecare, în total 2160 lei, trei vase din cristal de diferite dimensiuni, la prețul de 30,60 și 90 euro fiecare, în total 180 euro, trei vase din cristal la prețul de 200 lei fiecare, în total 600 lei, două seturi de pahare de dimensiuni mici, a câte șase bucăți în set, la preț de 300 lei fiecare, în total 600 lei, două seturi de pahare de dimensiuni mari a câte șase bucăți în set, la preț de 300 lei fiecare, în total 600 lei, un set de linguri, furculițe și cuțite la preț de 170 euro, un set de linguri, furculițe și cuțite la preț de 40 euro, două seturi de cuțite de servit în număr de 12 bucăți în set, la preț de 15 euro fiecare, în total 30 euro, un set de cuțite de bucătărie de masă, la preț de 800 lei, un set de linguri din inox, în număr de 12 bucăți la preț de 24 euro, un set de 12 furculițe din inox, la preț de 24 euro, un set de 12 furculițe de desert din inox, la preț de 12 euro, un set de linguri de desert din inox, în număr de 12 bucăți la preț de 12 euro, un set de 12 linguri de ceai confecționate din inox, la preț de 12 euro, un set de 12 linguri pentru cafea, confecționate din inox, la preț de 10 euro, un set de 12 cuțite confecționate din inox, la preț de 24 euro, un set de 4 boluri din sticlă, transparente, la preț de 130 euro, un set de recipiente de păstrat alimentele în număr

de 80 bucăți, la preț de 40 euro, două casetofoane auto la preț de 50 euro fiecare, în total 100 euro, 5 pleduri de diferite culori, la preț de 800 lei fiecare, în total 4 000 lei, 3 cuverturi de diferite mărimi și culori la preț de 50 euro pentru o bucată, la preț total de 150 euro, 2 seturi de plapome cu 2 perne în set, la preț de 800 lei fiecare set, în total 1600 lei, 140 sticle de coniac „Kvint” la preț de 100 lei sticla, la preț total de 14000 lei, un lanț din aur cu cruciuliță la preț de 2800 lei, o brățară confecționată din platină cu aur la preț de 480 euro, un inel din aur cu perlă și diamante la preț de 450 euro, un dormitor, o pompă de apă la preț de 3800 lei, 13 casete video la preț de 50 lei fiecare, în total 650 lei, două seturi identice de linguri și furculițe la preț de 100 lei fiecare, în total 200 lei, o cuvertură la preț de 100 euro, o icoană în ulei cu chipul „Maicii Domnului” la preț de 1500 lei, un pled de dimensiuni mici cu inscripția „Comfort” la preț de 100 lei, o plapumă de culoare albastră de lână la preț de 600 lei, un complet de albituri foste în folosința la preț de 200 lei, un costum pentru femei de culoare neagră la preț de 150 dolari, un complet de două ștergare la preț de 60 lei, o rochie pentru femei la preț de 300 lei, o broboadă de culoare neagră cu flori la preț de 50 lei, două pulovere pentru femei la prețul de 30 și 50 euro, în total 80 euro, un aparat de fotografiat de model „Skina” la preț de 300 lei, un frigider pentru automobil de model „Sun” la preț de 50 euro;

✓ instanța de fond a judecat unilateral și superficial cauza, în lipsa unei cercetări obiective a probelor, cu aprecierea eronată a împrejurărilor de fapt, iar ca rezultat constatarea greșită a aspectelor de drept, ce au dus la emiterea pe caz a unei soluții neîntemeiate și eronate în privința lui Focșa Constantin;

✓ instanța de apel își întemeiază soluția adoptată pe caz în baza probelor cercetate în instanța de apel și anume: ordonanța de începere a urmăririi penale (f.d. 1, vol. I), plângerea-denunț depusă de Panas Natalia (f.d. 8, vol. I), plângerea-denunț depusă de Focșa Cristina (f.d. 9, vol. I), fototabelul cu lista lucrurilor (f.d. 11-18, vol. I), procesul-verbal de cercetare la fața locului (f.d. 19-27, vol. I), adeverința de înregistrare (f.d. 31-32, vol. I), ordonanța de recunoaștere în calitate de victimă (f.d. 38, vol. I), încheierea din 02.03.2016 (f.d. 50-51, vol. I), ordonanța de percheziție (f.d. 52-53, vol. I), fototabelul (f.d. 86-94, vol. I), procesul-verbal de percheziție cu fototabel (f.d. 95, vol. I), caracteristica lui Focșa Constantin (f.d. 109, vol. I), certificatul cu planul sectorului (f.d. 118-121, vol. I), procesul-verbal de confruntare

(f.d. 128-131, vol. I), extrasul din Registrul de evidență al gospodăriilor (f.d. 132, vol. I), declarațiile părții vătămate Panas Natalia date în ședința instanței de fond (f.d. 212-220, vol. I), declarațiile martorului Focșa Cristina date în ședința instanței de fond (f.d. 235-243, vol. I), declarațiile martorului Vovc Andriana date în ședința instanței de fond (f.d. 3-8, vol. II), declarațiile martorului Vovc Vitalie date în ședința instanței de fond (f.d. 10-14, vol. II), declarațiile martorului Focșa Fenea date în ședința instanței de fond (f.d. 37-42, vol. II), declarațiile martorului Ciucium Valentin date în ședința instanței de fond (f.d. 48, vol. II), declarațiile martorului Focșa Ion date în ședința instanței de fond (f.d. 50-51, vol. II), declarațiile inculpatului Focșa Constantin date în ședința instanței de fond (f.d. 64-69, vol. I), adeverință eliberată de Primăria sat. Trifăuți (f.d. 221, vol. II) și bon de consum (f.d. 222, vol. II).

✓ circumstanțele ce rezultă din declarațiile martorilor Vovc Andriana, Vovc Vitalie, Focșa Fenea și Focșa Ion și procesul-verbal de cercetare la fața locului coroborate cu alte probe nu dovedesc că inculpatul a intrat de mai multe ori în casa părții vătămate și a ridicat bunurile indicate în plângere;

✓ nu au fost infirmate sau confirmate dubiile cu privire la modul de intrare în casă și nu a fost indicat care drept legitim sau presupus a exercitat inculpatul;

✓ argumentele apelanților precum că: – partea vătămată a indicat cu certitudine că preturile la bunurile de care a fost deposedată, sunt stabilite de ea însuși, iar acte ce ar confirma valoarea bunurilor nu au fost prezentate; – acțiunea civilă a fost motivată prin propria convingere, în lipsa probelor; – nu s-a dat apreciere declarațiilor martorului Ciucium Valentin, ele fiind esențiale speței; – inculpatul din start a comunicat ca din 2010 nu a posedat cheile de la casa părții vătămate și tot de atunci nu a mai intrat în acea casă. Mai mult, aceste chei nu au fost depistate nici în cadrul percheziției; – instanța a adoptat o poziție simplistă și comodă referitor la percheziție și anume: dacă au fost găsite la inculpat bunuri indicate în rechizitoriu, înseamnă că el le-a sustras (luat ilegal); – partea vătămată împreună cu fiica au folosit organul de urmărire penală, procurorul, pentru a-și realiza scopul, astfel ocolind procedura de partajare legală a bunurilor, prin intermediul percheziției, au fost ridicate aproape toate bunurile din casa lui Focșa Constantin și transmise absolut nejustificat în posesia primei. Pe lângă aceasta a mai imputat inculpatului încă o sumedenie de bunuri, despre existența cărora, acesta nu a cunoscut niciodată, contravaloarea cărora,

la fel a fost încasată de la inculpat prin sentința contestată; – bunurile ridicate în urma percheziției au fost procurate în perioada concubinajului adică până în anul 2010; – Panas Natalia a folosit această cale din interes meschin și răzbunare, întrucât inculpatul a dorit să-și creeze altă familie. Cu cât a contribuit Panas Natalia la agonisirea averii și cu cât a contribuit Focșa Constantin, nu a fost determinat și probat; – lucrurile au fost aduse în casa lui Focșa Constantin în rezultatul conviețuirii împreună cu partea vătămată și pregătirii de nuntă pentru fiica lor comună. Panas Natalia nici măcar nu a încercat să-și i-a lucrurile din casa unde a locuit cu Focșa Constantin 24 ani pe cale pașnică; – nu au fost apreciate declarațiile părții vătămate că a depistat dispariția bunurilor abia în februarie 2016, cu toate că pe toată această perioadă venea acasă, în XXXXX de cel puțin 2 ori pe an și casa era vizitată și de fiică, care la fel avea un set de chei; – instanța nu și-a argumentat poziția privind circumstanțele, privind modul de intrare după încetarea concubinajului, a inculpatului, în casa părții vătămate, dacă însăși martorul Focșa Cristina nu a fost în stare să argumenteze cum cheile noi de la casă au ajuns în posesia lui Focșa Constantin; – nu s-a invocat niciodată faptul că inculpatul ar fi pretins sau a avut intenția să-și revendice drepturile sale asupra bunurilor care s-ar fi aflat în posesia părții vătămate – sunt întemeiate și fondate, fiind bazate pe însăși declarațiile părții vătămate, a martorilor, care în ansamblu răstoarnă soluția adoptată de prima instanță.

8. Nefiind de acord cu decizia, recursuri ordinare au declarat procurorul Pasat Liliana și avocatul Gherman Diomid, în numele părții vătămate Panas Natalia.

Prin recursurile declarate se solicită casarea totală a deciziei cu menținerea sentinței, motivându-se că:

- probele prezentate de acuzare au fost greșit apreciate de instanța de apel și acestea confirmă vinovăția inculpatului în cele incriminate lui;

- instanța de apel a dat prioritate declarațiilor inculpatului, fără a le corobora cu întregul ansamblu probator care a fost colectat și administrat în conformitate cu legislația procesual-penală;

- instanța nu a audiat inculpatul, partea vătămată și martorii pentru a putea crea o opinie referitoare la confirmarea/infirmarea învinuirii.

În drept, recursurile ordinare au fost întemeiate în conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6 Cod de procedură penală.

9. La recursurile ordinare declarate, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință inculpatul, pledând pentru inadmisibilitatea acestora, din motiv că sunt vădit neîntemeiate, și argumentând că instanța de apel a adoptat o soluție în conformitate cu prevederile legale, neconstatându-se erorile de drept invocate de recurenți.

10. Se apreciază că recursurile ordinare au fost depuse în termen legal, pronunțarea integrală a deciziei având loc la 11 februarie 2020, iar recursurile au fost depuse în instanța de recurs la 04 și 05 martie 2020 și că nu sunt în mod vădit nefundate, în sensul art. 432 Cod de procedură penală, fiind admisibile.

11. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, casată total decizia și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța este în drept să îl admită, să caseze total sau parțial hotărârea atacată și să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Dispoziția art. 434 Cod de procedură penală stipulează că, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reieșind din temeiurile de drept ale recursului declarat, se reține că se invocă incidența cazului de casare prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume: *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt.*

Verificând criticile expuse în recursuri în raport cu decizia, Colegiul constată, că acestea sânt întemeiate și că erorile de drept nu pot fi corectate în prezenta procedură, or instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza în fond, substituind instanța care a judecat în ordine de apel cu încălcarea prevederilor legii procesual-penale.

La caz se impune concluzia de dispunere a judecării cauzei de către instanța de apel și nu poate fi preluată concluzia primei instanțe deoarece hotărârea nu corespunde rigorilor prevederilor art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală (*sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazul expirării termenului de prescripție*), or, deși, în partea descriptivă a sentinței a fost reținută vinovăția inculpatului, în partea dispozitivă a actului judecătoresc, nu se regăsește mențiunea privind constatarea că Focșa Constantin se face vinovat de săvârșirea infracțiunii, fiind indicat doar faptul că procesul penal intentat în privința acestuia se încetează, cu liberarea de răspundere penală, în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

Decizia instanței de apel nu poate fi menținută fiindcă judecarea apelurilor a fost viciată, cauza nefiind examinată sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptându-se o soluție pripită și nemotivată, fiind prezente erori de drept ce impun desființarea actului judecătoresc.

Pentru a statua asupra acestei concluzii, Colegiul a rezultat din următoarele raționamente:

În primul rând este relevant de a specifica că art. 6 CoEDO interpretat în ansamblu, garantează dreptul persoanei de a participa efectiv la un proces penal ce-o vizează.

În lumina jurisprudenței naționale și CtEDO instanțele de judecată sunt obligate să respecte întocmai procedura, or normele procesual-penale au un caracter imperativ, încălcarea cărora atrage nulitatea actului și exigențele CoEDO obligă instanța cu grad de jurisdicție superioară de a rectifica eroarea de procedură comisă, în caz contrar art. 6 este încălcat, or se afectează echitatea procedurii (hotărârea CtEDO *Leoni versus Italia*).

Pornind de la cele menționate supra, Colegiul, chiar dacă nu a fost sesizat de recurenți referitor la încălcarea dreptului părții vătămate de a participa efectiv la procesul penal ce-o vizează, reține această încălcare deoarece din lecturarea procesului-verbal al ședințelor de judecată rezultă că Panas Natalia nu a fost prezentă la termenele stabilite de instanța de apel, nu a înștiințat despre o eventuală imposibilitate a prezentării, drepturile și interesele acesteia i-au fost apărate de avocatul ales și judecând apelurile apărării, instanța de apel nu și-a onorat

obligatiunea de a pune în discuție chestiunea judecării cauzei în lipsa părți citate, nu a ascultat opinia părților prezente asupra acestei chestiuni și nu a decis printr-o încheiere protocolară motivată examinarea în lipsă (art. 362 alin. (1) Cod de procedură penală), or art. 60 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală enunță dreptul părții vătămate de a participa la ședința de judecată, iar potrivit cu art. 323 alin. (2) Cod de procedură penală judecarea cauzei, în instanța de apel se desfășoară cu participarea părții vătămate, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

În al doilea rând, în lumina jurisprudenței CtEDO, în cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate în primă instanță se contestă de către părți, persoanele care le-au depus urmează să fie audiate în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță (hotărârea *Ekbatani versus Suedia*, hotărârea din 26 mai 1988, pct.32).

Conform apelurilor, apărarea a criticat veridicitatea și temeinicia celor declarate de partea vătămată. Cu toate acestea, instanța de apel nu a asigurat prezența părții vătămate în ședința de judecată și nu a audiat-o, în vederea respectării principiului contradictorialității și nemijlocirii. De asemenea, din procesul-verbal al ședinței de judecată rezultă și că apărarea a solicitat audierea martorilor Focșa Cristina și Vovc Andriana și instanța a pus în discuție cererea, însă, a refuzat-o fără a-și motiva concluzia (f.d. 225, vol. II).

În contextul nerespectării procedurii rejudecării apelului, se menționează și că instanța nu a audiat inculpatul în raport cu fapta incriminată, dar s-a limitat doar la ascultarea asupra temeiurilor apelurilor, ceea ce contravine spiritului art. 6 CoEDO potrivit căruia procedura nu are un caracter echitabil dacă instanța de control, ce reanalizează o cauză în fapt și drept și studiază în ansamblu problema vinovăției sau nevinovăției, nu apreciază direct declarațiile persoanei acuzate, părții vătămate și martorilor, fiindcă numai principiul nemijlocirii permite instanței să perceapă direct faptele și împrejurările relatate de părți sau martori, precum și reacțiile acestora la întrebările adresate.

În al treilea rând, dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv dacă instanță nu respectă obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de proba și dacă nu le apreciază (hotărârea CtEDO *Achina versus Romania*).

Potrivit art. 101 Cod de procedură penală, *fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor – instanța de judecată fiind obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate, or nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată.*

Aprecierea probelor este prerogativa instanței ce judecă fondul, atribuție care nu a fost exercitată în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

În speță, instanța de apel în rezultatul judecării apelurilor, urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, în coroborare cu probele administrate, pe care urma să le aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală). Însă, contrar acestor stricte prevederi legale, instanța de apel s-a pronunțat insuficient de clar asupra admisibilității sau inadmisibilității probelor administrate și cercetate, selectiv reținând conținutul unor probe la formarea concluziilor sale, fără a efectua o analiză mai amplă, ținând cont și de alte aspecte ce rezultă din conținutul ansamblului probator.

Mai mult ca atât, instanța de apel în decizie doar a făcut o enumerare a probelor, fără a descrie conținutul tuturor, și a dat prioritate declarațiilor inculpatului făcute în instanță, fără a le corobora cu ansamblul probator, inclusiv și cu declarațiile făcute de Focșa Constantin în calitate de învinuit, în prezența apărătorului (f.d. 116, vol. I), de vreme ce după administrarea întregului probatoriu, instanța de judecată stabilește adevărul evaluând în acest scop atât mijloacele de probă administrate în cursul urmăririi penale cât și pe cele din cursul judecării.

De asemenea, instanța nu a clarificat obiectiv circumstanțele cauzei, ea preluând prin copiere unele din argumentele principale descrise în decizia instanței de recurs ca fiind neelucidate (a se vedea pct. 8 § 7 a deciziei instanței de recurs) și printr-o frază generală a conchis *„Verificând criticile expuse în apelurile declarate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal constată, că acestea sânt întemeiate, deoarece instanța de fond nu a examinat-o sub toate aspectele și nu a dat răspuns la alegațiile*

esențiale invocate de avocat și inculpat în cadrul examinării cauzei în instanța de fond.” (a se vedea pct. 19 a deciziei instanței de apel). În continuare instanța de apel a transcris fraza din pct. 8 § 7 a deciziei instanței de recurs înlocuind îmbinarea de cuvinte „instanța de recurs” cu „instanța de apel”.

Analizând cele efectuate de instanța de apel se constată că nu poate fi reținut faptul îndeplinirii indicațiilor instanței de recurs de a se pronunța motivat asupra argumentelor apelanților.

În al patrulea rând, instanța de apel a pronunțat o hotărâre de achitare pe motiv că nu există fapta infracțională, pe când partea vătămată, martorii Focșa Cristina și Vovc Andriana au indicat la faptul scoaterii bunurilor din casa părții vătămate și transportarea acestora, cum ulterior s-a constatat, în urma efectuării percheziției, în casa inculpatului.

Adoptând soluția de achitare, instanța, fără apreciere, a lăsat și declarațiile făcute de Focșa Constantin în calitate de învinuit, în prezența apărătorului, a căror conținut a fost confirmat prin semnătura ultimilor și prin mențiunea „*totul este scris din cuvintele mele corect, adăugiri nu am, declarațiile le-am dat benevol*” și potrivit cărora bunurile depistate la el în timpul percheziției aparțin părții vătămate, o parte din ele fiind trimise din Italia, el depozitându-le în podul casei sale pentru a nu fi sustrase de terțe persoane (f.d. 116, vol. I), susținute, de altfel, și în cadrul confruntării efectuate între Focșa Constantin și Panas Natalia (f.d. 128-131, vol. I).

În al cincilea rând, soluționând cauza instanța de apel nu s-a pronunțat în privința acțiunii civile și nu a soluționat chestiunea cu privire la soarta corpurilor delictive, în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (1) pct. 10) și 13) Cod de procedură penală, o motivare asupra acestor chestiuni neconținându-se în partea descriptivă a hotărârii, iar în partea descriptivă nefiind făcută mențiune cu privire la admiterea/respingerea acțiunii civile, care este soarta corpurilor delictive sau că se mențin dispozițiile sentinței în această parte.

În baza celor expuse supra, Colegiul concluzionează, că erorile procesuale enunțate nu pot fi reparate în prezenta procedură, impunându-se casarea totală a deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, or judecarea apelurilor a avut loc cu derogări de la normele procesual-penale, iar instanța de recurs nu este

abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

12. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de Circumscripție Bălți, Pasat Liliana și avocatul Gherman Diomid, în numele părții vătămate Panas Natalia, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 06 noiembrie 2019 în cauza penală privindu-l pe **Focșa Constantin XXXXX**, cu dispunerea rejudecării cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă și pronunțată integral la 20 august 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecător

Liliana Catan

Judecător

Ion Guzun

Judecător

Victor Burduh

Judecător

Nicolae Craiu